

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. L. De Obligatione Mariti erga Uxorem, & Uxoris erga Maritum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

part. 2. tract. 15. resolut. 56. Quæ est in Coordinato Opere-tom. 5. tract. 1. ref. 81. Tamb. d. cap. 2. §. 4.

10. *Quar.* An Parentes, vel alia persone impediētes, aut dissuadentes filios ab ingressu Religionis: vel eos egredi facientes, teneantur aliquid restituere Religioni? *Resp.* Negativè ex communi Theologorum placito (Molina excepto) quos allegat Tambur. d. lib. 5. cap. 2. §. 5. num. 9. Et Eminent. Card. de Lugo de *Iustitia, & Jure* tom. 1. disp. 9. sect. 3. ubi loquitur, quando non fuit adhibita vis, dolus, aut fraus.

11. *Quar.* Quam obligationem habeant Patres erga Filios? *Resp.* Præstandi iisdem alimenta secundum statum, & conditionem suam. Sanchez in *Consl. Mor.* tom. 2. lib. 4. cap. 3. dub. 34. Tambur. *dict.* lib. 5. in *Decal.* cap. 3. §. 1. ubi num. 4. addit, peccare mortaliter parentes, qui sine gravi causa suos infantes in hospitali alendos exponunt.

12. *Quar.* An sic exponentes in hospitalibus infantes suos alendos, si divites sint, teneantur reficere expensas hospitali? *Resp.* Aliquos DD. asserere, alios negare, quos allegat Tambur. d. lib. 5. cap. 3. §. 1. num. 4. & 5. ubi rationes ponderat pro utraque opinione.

13. *Quar.* An filio spurio Pater debeat dare alimenta? *Resp.* Affirmativè; etiam ex redditibus Ecclesiasticis, si alia bona non habeat; & ex eis tenetur dotare filiam spuriam; ut latè probat Sanchez in *Conf. Moral.* tom. 2. lib. 4. cap. 3. dub. 35. 36. & 39. & alii apud Tambur. d. cap. 3. num. 6.

14. *Quar.* An dentur causæ, ob quas Pater potest exheredare filium, ac ei alimenta negare? *Resp.* Affirmativè, quæ habentur in *Authent. Ut cum de Appellat. cognosc. §. Causas autem.* Et eas referunt Bonacina, Molina, Sanchez, & alii relati à Tambur. *dict.* cap. 3. num. 8. Quæ omnes concernunt gravem injuriam illatam Patri à filio, vel in ejus vitam, vel in ejus honorem.

15. *Quar.* Si existat Avus, Filius, & Ne-
pos, ipseque Filius sit in egestate, & Avus, ac Ne-
pos sint divites, à quo erit alendus Filius prædictus? *Resp.* Alios asserere, esse alendum ab Avo patre suo; alios à Nepote filio suo, ut refert Diana part. 10. tract. 13. ref. 3. quæ in Coordinato est tom. 4. tract. 7. ref. 45. & Tamb. d. §. 1. n. 11. ubi subdit, dicendum fore, Avum, & Nepotem alere debere pro dimidia.

16. *Quar.* An peccent Matres, quæ non lactant filios suos; sed eos tradunt aliis fœminis lactandos? *Resp.* Si sine justa causa eos ipsæ Matres non lactent, peccare, non obstante consuetudine, quæ pravus abusus esse dicitur in cap. *Ad ejus dist.* 5. ubi Barbosa in *Collect.* DD. Quamvis enim tres allegentur causæ, paupertas Matris, defectus lactis, & timor dedecoris, quo utuntur Matres nobiles, nè proprios filios lactent, tamen non est causa legitima; quia Matres nobilissimæ olim filios suos lactabant, ut de Sara, & de Anna Matre Samuelis, de Hecuba Regina Trojæ, de Thessalonica Matre Regis Antipatri, & de aliis notat Tiraquell. de *Nobilit.* cap. 20. num. 78. Menoch, in *Oeconomic.* lib. 2. cap.

4. num. 1. Quare non excusari has matres à culpa saltem veniali, testantur tum Canonistæ, tum Moralistæ, quos allegant Barbof. in d. cap. *Ad ejus dist.* 5. Narbona in *Tract. de Eccl. Anno* 3. qu. 1. Covar. in *Epitome* lib. 4. *Decretal.* part. 2. cap. 8. §. 6. num. 13. Surdus de *Alim.* tit. 8. privileg. 56. num. 25. Azor. p. 2. lib. 2. cap. 4. qu. 3. Navar. in *Man.* cap. 14. num. 17. & Tambur. *dict.* lib. 5. cap. 3. §. 2. Repugnat enim institutio naturæ, quæ lac subministrat parturientibus tam egenis, quam divitibus; & periculum instat, imbuendi infantem lacte iniquo, & perversis moribus, quibus sæpè imbuta est nutrix. De hoc abusu non lactandi proprios filios vide etiam Ambrosinum de *Immunit.* Eccles. cap. 5. §. 3. num. 11. & 12. Nec non Cornelium à Lapid. in *Genes.* cap. 21. Porro, an mulier lactans possit petere, & reddere debitum? videntur Zacchias in *QQ. Medicolegal.* lib. 7. tit. 3. qu. 3. num. 23. & qu. 4. num. 14.

CAPUT L.

De Obligatione Mariti erga Uxorem, ac Uxoris erga Maritum.

1. *Quar.* Quæ, & quot sint obligationes reciprocae inter Maritum, & Uxorem? *Resp.* Esse sequentes, 1. Ut simul cohabitent: quare sine gravi causa non possunt diversam habere habitationem, ut explicant DD. videlicet, si alter conjugum morbo contagioso laboraret; si vagabundus vellet per orbem ire; vel aliquod periculum corpori, aut animæ alteri conjugi ex cohabitatione resularet, plenè ostendit Tambur. de *Matrimonio* lib. 8. tract. 7. cap. 1. ubi alios allegat. 2. Ut conjuges sibi præstent alimenta; nempe Maritus Uxori semper; aliquando etiam Uxor Marito; si hic sit pauper, illa dives. Sed quibus in casibus maritus non teneatur alere uxorem, tractat Tambur. lib. 5. in *Decal.* cap. 3. §. 3. & §. 4. ubi ille præcipuus, si Maritus dotem non habuit, vel ab Uxore fuit consumpta. 3. Utrique conjuges tenentur filios alere, & educare, ut dictum est supra. 4. Tenentur conjuges correctionem mutuam inter se habere; si eorum alter in aliquo peccet, aut deficiat. Hæc autem correctio per exhortationem fieri debet. Aliquando per punitionem, sed levem; nam gravis punitio per verbera rarò permessa est Marito in Uxorem. Castropal. de *Sponsalib.* disp. 3. punct. 5. §. 3. num. 3. Tambur. de *Matrim.* lib. 8. tract. 7. cap. 1. §. 3. ubi servandam ait consuetudinem regionis. Et 5. tenentur conjuges reddere adinvicem debitum Matrimoniale ad procreandam prolem, de quo latè Tambur. in *Decal.* lib. 7. cap. 3. §. 5.

2. *Quar.* An Maritus, & Uxor possint ad invicem sibi donationes facere? *Resp.* Negativè; quòd si de facto sibi donent, donatio est invalida, sive Jure Civili statuente. Cæterum sunt aliqui casus, in quibus, quando agitur de parvo præjudicio conjugis donantis, valet donatio, quos cumulat idem Tambur. *dict.* lib. 8. de *Matrim.* tract. 7. cap. 2. §. 1. ubi alios Moralistas allegat.

3. *Quar.*

88 Erotem. Eccles. Cap. LI. & LII. De Obligatione &c.

3. *Quer.* Quid sit Sponsalitia largitas? & an sit licita? *Resp.* Esse donationem, quam sibi faciunt Sponsi ante celebrationem Matrimonii de rebus pretiosis, & sibi charis; quæ quidem donatio est licita, & valida; quamvis succedente morte Sponsi donantis ante celebrationem Matrimonii, donatarius aliquando dimidium rei donatæ debeat restituere, aliquando nihil, & aliquando totum; ut videri potest apud Sanchez de Matrim. lib. 6. disp. 18. & disp. 19. & apud Tamburin. dict. lib. 8. de Matrim. tractat. 7. cap. 2. §. 2.

4. *Quer.* Moriente Uxore, ubi sit sepelienda? *Resp.* In sepulchro Mariti. Thomat. decis. 257. part. 2.

CAPUT LI.

De Obligatione Fratrum, ac Sororum.

1. *Quer.* Quæ obligatio vigeat inter Fratres, ac Sorores? *Resp.* 1. Ut Frater dives teneatur alere Fratres, vel Sorores pauperes. Tambur. dict. lib. 5. in Decalog. cap. 4. §. 4. ubi id procedere affirmat tam inter Fratres, & Sorores ex eodem Patre, quam ex eadem Matre, nempe uterinos. 2. Ut Sorores, si non fuerint dotatæ per Patrem, dotentur à Fratre. Molina de Just. & Jure tom. 3. disp. 224. Surdus de Alimentis tit. 1. quest. 25. num. 9. ubi plurimos DD. cumulat Canonistas, & Juristas. Cum quibus concordat Peregrin. vol. 2. conf. 106. num. 11. 3. Quod Fratri decedenti ab intestato succedant tam alii Fratres, quam Sorores. §. Si igitur defunctus il 2. Auth. de Hæred. ab intest. venien. Rota part. 19. Rec. decis. 38. num. 1. 4. Quod Frater tenetur corrigere Sororem, si in aliquo defectu vivat, & eam etiam leviter verberare. Reginald. lib. 20. num. 51. Tambur. dict. lib. 5. in Decal. cap. 4. §. 4. num. 4. Porro si Fratres, aut Sorores adinvicem contumeliis, seu injuriis afficiantur, circumstantia fraternitatis eorum est in confessione explicanda; ut scripsi in meis Decisionibus de Penitentia decis. 27. num. 7.

CAPUT LII.

Quam Obligationem habeant famuli erga Dominos, & Domini erga illos?

1. *Quer.* Quæ sit differentia inter famulos nostri temporis, & servos antiquos? *Resp.* Quod famuli nostri temporis sunt liberi homines, capaces omnium jurium, & actionum civilium, qui operas suas aliorum servitio ad tempus promittunt. Servi verò antiqui erant expertes cujuscunque juris, tanquam sub omnimoda potestate Domini; qui in eos habebant jus vitæ, & necis. lib. 1. ff. de his, qui sunt sui, vel alieni juris. Et ideo quadrupedibus comparabantur. l. 2. ff. Ad leg. Aquil.

2. *Quer.* A quanto tempore desierint esse servi prædicti apud Christianos? *Resp.* A quingentis annis citra; nam legitur in libro Privilegiorum Reverendissimi Capituli Pataviani pag. 41. quod Anno 1195. Henricus Canonicus Patavinus sic disposuit in suo testamento: *Balduinum servum suum liberum dimisit cum omni peculo suo; & eum ab omni vinculo servitutis absolvit; & jus Patronatus ei remisit.* Ergo servitus hominum, quæ erat apud Romanos Gentiles, duravit Patavii apud Christianos usque ad annum millesimum ducentessimum. Idem docent DD. apud Coton. lib. 5. Controv. 5. num. 57.

3. *Quer.* Quid debeant famuli præstare Dominis suis? *Resp.* Triâ: Amorem, Reverentiam, & Obedientiam in his, quæ peccatum non sunt. Cotonius in Controvers. Illustr. lib. 5. Controvers. 5. cap. 4. num. 68.

4. *Quer.* An famuli inito pacto per quinquennium de gratis serviendo pro arte aliqua discenda peccent, si ea didicita, discedant ante quinquennium? *Resp.* Si discedant ob nimiam asperitatem Domini, nihil peccare. Si nullum, aut parvum damnum relutet Domino se bene gerenti, peccare venialiter. Si grave damnum Domino inferrent, peccare mortaliter. Valer. verb. Locatio, diff. 4. Coton. d. lib. 5. Controv. 5. num. 69.

5. *Quer.* An famulus, qui convenit cum Domino servire exiguo stipendio, possit sibi compensare? *Resp.* Negative, & contraria opinio est una ex damnatis ab Innocentio Papa XI die Jovis 2. mensis Martii 1679. ut legitur inter ipsas num. 37. ubi sic: *Famuli, & Famula domestica possunt occultè Hæris suis surripere ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiunt.* Videatur Cardenas in Crisi Theol. Dissert. 23. num. 37.

6. *Quer.* An saltem possint sibi compensare, si servitia extraordinaria faciant? *Resp.* Negative, quia non causant debitum justitiæ in Domino, sed voluntaria gratitudinis. Diana par. 3. tract. 6. resol. 16. quæ in Coordinato est tom. 6. tract. 3. resol. 176.

7. *Quer.* An famulus teneatur præferre vitam Domini vitæ propriæ? *Resp.* Negative, nisi vita Domini esset necessaria Ecclesiæ, vel Reipublicæ; vel nisi famulus esset stipendiatus ad hunc effectum, ut Dominum tueretur ab invasoribus. Coton. d. lib. 5. Controv. 5. num. 42.

8. *Quer.* An famuli teneantur custodire res familiares Dominorum suorum, ita, ut si quis eas surripiat, ipsi sint obligati ad solutionem? *Resp.* Si res illas habeant in custodia, & surripiantur ob eorum negligentiam, tenentur ad restitutionem. Coton. d. Controv. 5. num. 44. Si verò non habeant res in custodia, aliqui dicunt, non teneri nisi ex charitate impedire furta; sed verius est, teneri ex justitia ratione famularum. Cardin. de Lugo de Justit. disp. 19. num. 105. Diana part. 11. tract. 6. ref. 6. quæ in Coordinato est tom. 8. tract. 7. resol. 33.

8. *Quer.* An peccent famuli laborantes in diebus festis, ut obediant suis Dominis? *Resp.* Peccare, si absque gravi detrimento possint